

Gemeente Utrecht

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening Brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026

Beleidsveld	Financiën
Organisatieonderdeel	Stadsbedrijven
Opsteller	Jesse Grooteman
Kenmerk	30570783
Vergaderdatum Raad	Volgt
Referendabel	Nee (artikel 3 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen:
  - a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%);
  - b. de tarieven, naast de inflatie, conform de Voorjaarsnota 2024 te verhogen met 2,5%;
  - c. om invulling te geven aan de amendementen 2024/93 *Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken*, 2024/125 *Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht* en 2024/131 *Behoud Pretty Woman*
    - de tarieven voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij recreatievaartuig en met een verhuurboot, naast inflatie en verhoging conform Voorjaarsnota, verder te verhogen;
    - passagiersschepen en rondvaartboten havengeld in rekening te brengen voor het innemen van een ligplaats;
    - analoog aan passagiersschepen, ook rondvaartboten en verhuurboten met een vergunning havengeld in rekening te brengen voor exploitatie van het vaartuig;
  - d. de beperking dat vrachtschepen bij betaling van het havengeld (weektarief) gedurende die week de grenzen van de gemeente Utrecht niet mogen passeren zonder in dat geval opnieuw havengeld verschuldigd te zijn ('per reis'-bepaling), te schrappen;
  - e. conform de beleidsnota Stadswater uitsluitend door spierkracht voortbewogen vaartuigen met een maximale lengte van zes meter vrijstelling te verlenen van het betalen van schutgeld;
  - f. inhoudelijk tekstuele, juridisch technische en redactionele wijzigingen aan te brengen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Jaarlijks wordt de Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht geactualiseerd. Met dit raadsvoorstel wordt de raad voorgesteld om de tarieven voor 2026 vast te stellen. De tarieven zijn conform de nota Lokale heffingen aangepast met de jaarlijkse inflatie (voor 2026 vastgesteld op 2,2%) en verhoogd met 2,5% ten einde conform de Voorjaarsnota 2024 de opbrengsten te verhogen en de kostendekkendheid van de verordening te doen toenemen. Om verder invulling te geven aan amendement 2024/93 *Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken*, amendement 2024/125 *Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht* en amendement 2024/131 *Behoud Pretty Woman* wordt het tarief voor het innemen van een ligplaats met een recreatievaartuig en met een verhuurboot fors verhoogd, wordt een tarief ingevoerd voor het innemen van een ligplaats met een passagiersschip en een rondvaartboot en gaan rondvaartboten en verhuurboten havengeld betalen voor de exploitatie van het vaartuig. We schrappen een beperking voor vrachtschepen en geven vrijstelling van betaling van schutgeld aan uitsluitend door spierkracht voortbewogen vaartuigen met een maximale lengte van zes meter. Met de ze maatregelen komt de kostendekkendheid van de Verordening Brug-, schut- en havengelden in 2026 uit op circa 90%.

Context

Aanleiding

Jaarlijks worden, tegelijk met de programmabegroting, de belastingverordeningen voor het komende kalenderjaar aan de raad aangeboden. De bevoegdheid tot het vaststellen of wijzigen van de Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht ligt bij de gemeenteraad.

In 2025 zijn de Brug-, schut- en havengelden generiek met meer dan 50% verhoogd: met een indexering van 4,5%, een aanpassing conform Voorjaarsnota 2024 van 2,5% en met een verhoging conform een drietal door uw raad aangenomen amendementen van 44%. Voor verdere invulling van de amendementen moeten de tarieven ook in 2026 extra verhoogd worden. Overeenkomstig de Programmabegroting 2025 hebben we hiertoe, met oog voor de ambities en verbetermogelijkheden in de beleidsnota Stadswater, ingezet op een meer beleidsrijke herziening. In 2026 ontzien wij, na de forse verhoging van het tarief in 2025, de beroepsvaart, woonbootbewoners en passanten.

Juridische context

Artikel 216 van de Gemeentewet regelt de bevoegdheid van de gemeenteraad om een belastingverordening (en tarieventabel) vast te stellen.

De brug-, schut- en havengelden worden geheven op grond van artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdelen a en b, van de Gemeentewet.

Beslistermijn

Voor inwerkingtreding van de verordening per 1 januari 2026 is besluitvorming door de gemeenteraad uiterlijk eind december 2025 nodig.

Beoogd effect

Hiermee kan een vergoeding worden gevraagd voor de gemeentelijke dienstverlening.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening

- De verordening brug-, schut- en havengelden wordt jaarlijks vastgesteld, conform de [Nota lokale heffingen](#).
- [Programmabegroting 2024](#)
- [Voorjaarsnota 2024](#)
  - Amendement 2024/93 [Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken](#)
  - Amendement 2024/125 [Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht](#)
  - Amendement 2024/131 [Behoud Pretty Woman](#)
- [Raadsbrief Beantwoording toezeggingen commissiebehandeling Programmabegroting 2025](#)
- [Programmabegroting 2025](#)
- [Beleidsnota stadswater](#)
- [Raadsbrief Update amendementen sport voorjaarsnota](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Verordening brug-, schut- en havengelden gemeente Utrecht 2026 vast te stellen, met daarin de volgende aanpassingen: a. Aanpassing van de tarieven met de jaarlijkse berekende inflatie conform de nota Lokale heffingen (2,2%); b. de tarieven, naast de inflatie, conform de Voorjaarsnota 2025 te verhogen met 2,5%; c. om invulling te geven aan de amendementen 2024/93 Versterking van vrouwen in Utrechtse wijken, 2024/125 Behoud inzet PrEP & Soa en Skatepark Utrecht en 2024/131 Behoud Pretty Woman - de tarieven voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij recreatievaartuig en met een verhuurboot, naast inflatie en verhoging conform Voorjaarsnota, verder te verhogen; - passagiersschepen en rondvaartboten havengeld in rekening te brengen voor het innemen van een ligplaats; - analoog aan passagiersschepen, ook rondvaartboten en verhuurboten met een vergunning havengeld in rekening te brengen voor exploitatie van het vaartuig; d. de beperking dat vrachtschepen bij betaling van het havengeld (weektarief) gedurende die week de grenzen van de gemeente Utrecht niet mogen passeren zonder in dat geval opnieuw havengeld verschuldigd te zijn ('per reis'-bepaling), te schrappen; e. conform de beleidsnota Stadswater uitsluitend door spierkracht voortbewogen vaartuigen met een maximale lengte van zes meter vrijstelling te verlenen van het betalen van schutgeld; f. inhoudelijk tekstuele, juridisch technische en redactionele wijzigingen aan te brengen.
Argumenten	
1.1	<u>Hiermee worden de tarieven, conform de Nota lokale heffingen, aangepast aan de jaarlijkse inflatie.</u> De Verordening brug- schut- en havengelden wordt jaarlijks geactualiseerd. De tarieven zijn aangepast met de inflatie, voor 2026 vastgesteld op 2,2%.
1.2	<u>Hiermee worden de tarieven, conform de Voorjaarsnota 2024, gefaseerd verhoogd om de opbrengsten te verhogen en de kostendekkendheid van de verordening te doen toenemen</u> In de Voorjaarsnota 2024 is besloten om (o.a.) de tarieven voor brug-, schut- en havengelden structureel te verhogen en hiermee de kostendekkendheid van de verordening te doen toenemen. In de beoogde toename van die kostendekkendheid (respectievelijk 25% in 2026, 50% in 2026 en 100% vanaf 2027) is rekening gehouden met een aanlooperperiode van drie jaar in de verhoging van de tarieven. De tarieven worden in zijn totaliteit met 10% verhoogd. De gefaseerde verhoging betekent dat de tarieven in 2025 en 2026 met 2,5% en in 2027 met 5% worden aangepast.
1.3	<u>Hiermee wordt invulling gegeven aan amendementen die zijn aangenomen bij de Voorjaarsnota 2024.</u> Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2024 is een drietal amendementen met een identiek dictum aangenomen. Het dictum houdt in dat bezuinigingsmaatregelen 'Lady Fit', 'Stopzetten extra inzet PrEP en SOA', 'Skatepark Utrecht' en 'Stoppen met specifieke jeugdprojecten'(Pretty Woman) geschrapt worden en als dekking daartoe de Brug- schut- en havengelden in 2025 en 2026 verhoogd worden. In 2025 zijn de tarieven daartoe generiek met 44% verhoogd. Met de verhoging van

	het tarief voor het innemen van een ligplaats met een recreatievaartuig en met een verhuurboot, de invoering van een tarief voor het innemen van een ligplaats met een passagiersschip en een rondvaartboot en van een exploitatietarief voor rondvaartboten en verhuurboten, geven we voor 2026 invulling aan de opgave tot het genereren van meer opbrengsten. De kostendekkendheid van de Verordening Brug-, schut- en havengelden komt hiermee in 2026 uit op circa 90%.
1.4	<u>Met de verhoging van het tarief voor het innemen van een ligplaats met een emissievrij recreatievaartuig brengen we, in lijn met de wens tot toekomstgerichte en eerlijke liggelden, meer evenwicht aan in de tarievenstructuur en zorgen daarmee voor een structureel hogere kostendekkendheid van de Verordening.</u> Vanaf 2017 betalen emissievrije vaartuigen minder havengeld voor het innemen van een ligplaats dan emissievaartuigen. In 2017 en 2018 bedroeg de korting 30% op het emissietarief. In de jaren daarna (2019, 2020, 2021) is het emissietarief fors verhoogd en is de korting voor emissievrije recreatievaartuigen opgelopen tot ruim 75%. Nu circa 80% van de recreatievaartuigen van vergunninghouders emissievrij is, is een dergelijk hoge korting financieel, met het oog op de kostendekkendheid van de Verordening, niet langer houdbaar. Omdat het aantal emissievrije vaartuigen stijgt, dalen sinds 2021 de inkomsten. Wij vinden het met het oog op de beperkt beschikbare ruimte voor ligplaatsen (wachtlIJst) ook redelijk dat het tarief voor een emissievrij vaartuig meer in de richting van dat voor een emissievaartuig beweegt. In lijn met de motie (166/2021) <i>Toekomstgerichte en eerlijke liggelden voor boten in Utrecht</i> verhogen wij daarom het tarief voor het innemen van een ligplaats voor emissievrije recreatievaartuigen en brengen wij de korting terug tot circa 50%.
1.5	<u>Met de invoering van havengeld voor het innemen van een ligplaats met passagiersschepen en rondvaartboten en voor het exploiteren van rondvaartboten en verhuurboten geven wij in lijn met de beleidsnota Stadswater uitvoering aan een meer toekomstbestendige en eerlijke verdeling van de tarieven voor het gebruik van het stadswater.</u> Op dit moment betalen passagiersschepen en rondvaartboten met een ligplaats, in tegenstelling tot verhuurboten, geen havengeld voor het innemen van die ligplaats (of slechts het lage tarief van een recreatievaartuig). Daarnaast betalen rondvaartboten en verhuurboten, in tegenstelling tot passagiersschepen, geen havengeld voor het gebruik van het stadswater. Deze ongelijkheid vinden wij niet langer wenselijk. In lijn met de motie (166/2021) <i>Toekomstgerichte en eerlijke liggelden voor boten in Utrecht</i> en conform verbetermogelijkheid 7.7 (<i>Verhuurbedrijven van kano's en SUPs moeten per verhuur een kleine bijdrage betalen voor gebruik van het Utrechtse stadswater</i>) gaan deze vaartuigen havengeld betalen voor het innemen van een ligplaats en het gebruik van het stadswater.
1.6	<u>Met het schrappen van de beperking voor vrachtschepen komen we tegemoet aan de wens van de beroepsvaart.</u> Op dit moment moeten vrachtschepen bij betaling van het havengeld (weektarief) gedurende die week binnen de gemeentegrenzen blijven en wanneer zij Utrecht uit- en weer binnenvaren binnen die week opnieuw havengeld betalen. De beroepsvaart ziet dat graag anders en heeft daarbij verwezen naar onder andere Rotterdam en Amsterdam. Met het schrappen van deze beperking kunnen vrachtschepen op betaling van het havengeld gedurende die week in en uit de gemeente varen en daarmee meerdere vrachten voor laden en lossen van en naar Utrecht vervoeren.
1.7	<u>Met de vrijstelling van het betalen van schutgeld geven we uitvoering aan de beleidsnota Stadswater.</u> Varen met kano en SUP is schoon, gezond, goedkoop, neemt weinig ruimte in beslag en is -mede daarom- populair. Bij de Weerdsluis is het niet makkelijk om een kano over te dragen, vanwege de steile trap ten noorden van de sluis. Met een

	grotere groep levert deze situatie veel beperkingen op door de beperkte ruimte. Voor een schutting moeten kano en SUP momenteel schutgeld betalen. Daarom is een soepele regeling voor het schutten van kano's door de Weerdsluis extra gewenst (zie onder 6.3 in de beleidsnota Stadswater). Met het opnemen van de vrijstelling in de Verordening formaliseren we stand gebruik.
1.8	<u>Hiermee is de verordening aangevuld met de nieuwe tarieven en voorgestelde aanpassingen, is de tekst waar nodig geactualiseerd en zijn leesbaarheid en toegankelijkheid verbeterd.</u> Alle belastingverordeningen zijn opgesteld in een uniforme opmaak. Daarbij is bijzondere aandacht besteed aan het vergroten van de leesbaarheid. De teksten zijn zo ingericht dat zij eenvoudig kunnen worden voorgelezen door hulpmiddelen, zoals schermlezers. Mensen met een visuele beperking of andere leesbelemmeringen kunnen nu de Verordening Brug-, schut- en havengelden (en andere verordeningen) volledig en zonder hindernissen raadplegen.
Kantttekeningen/Risico's	
1.1	<u>De verhoging van het tarief voor emissievrije recreatievaartuigen en de invoering van havengeld voor het innemen van een ligplaats en voor het gebruik van het stadswater voor exploitanten zal op weerstand stuiten.</u> Na de verhoging van de tarieven in 2025 worden deze doelgroepen opnieuw met een verhoging van het havengeld geconfronteerd. Bij eigenaren van recreatievaartuigen leidt dat mogelijk tot opzegging van de ligplaats. Exploitanten zien zich geconfronteerd met hogere kosten. Met het oog op het voorrecht van het kunnen beschikken over een ligplaats en de populariteit van gebruik van het Utrechtse stadswater onder bewoners en bezoekers vinden wij de nieuwe tarieven goed uitlegbaar.

Financiën

De gemeente Utrecht brengt voor verschillende dienstverlening aan burgers leges in rekening. De baten en lasten van deze leges zijn in de paragraaf lokale heffingen opgenomen.

Vervolg

Nadat de raad de verordening heeft vastgesteld wordt deze gepubliceerd op overheid.nl. De nieuwe tarieven worden met ingang van 1 januari 2026 in rekening gebracht.

Samen stad maken (voorheen Participatie)

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

De nieuwe tarieven worden gepubliceerd op overheid.nl en vermeld op de website van de gemeente Utrecht en de Belastingssamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU). De verschillende doelgroepen worden per brief geïnformeerd over de nieuwe tarieven 2026.

Niet-Referendabel

Dit raadsvoorstel is niet-referendabel omdat het een raadsvoorstel betreft over de vaststelling van gemeentelijke tarieven en belastingen (artikel 3 lid 2 onder e Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening Brug-, schut- en havengelden 2026

Bijlagen informatief

-